

En dyrbar rabattering

Under två och ett halvt år har vi nu kunnat samla erfarenheter om sjukförsäkringsreformen och den påhållade läkemedelsförordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel. Ehuru den stora reformen kunnat genomföras på ett bättre sätt än pessimisterna bebådat, är det inga tvivel om att inte på åtskilliga punkter radikala förbättringar och förändringar av den ursprungliga ordningen så snart som möjligt bör komma till stånd. Redan tidigare har riksförsäkringsanstaltens chef, generaldirektör Natt och Dag, fått i uppdrag att särskilt granska den s. k. sjukkassetaxan och andra närliggande områden. Dessutom har tillsatts en särskild utredning beträffande ersättning för patienternas resekostnader. Nu har den nye socialministern, statsrådet Torsten Nilsson, med ett friskt grepp tillkallat fyra utredningsmän för att granska och komma till rätta med vissa avigsidor i fråga om läkemedelsförordningen. Åtgärden är välkommen. Om svårigheter till äventyrs skulle uppstå för utredningen att som direktiven anvisar överblicka och katalogisera reformens svaga sidor kan utredningen rekommenderas att börja med ett studium av de remissyttrandena, som avgavs redan innan läkemedelsreformen genomfördes. Utformningen av densamma

har en kort men koncentrerad och komplicerad historia. Här kommer en kort repetition. Socialvårdskommittén föreslog i sitt betänkande 1944 att de sjukförsäkrades utgifter även för läkemedel skulle ersättas av sjukförsäkringen. Några remissinstanser ansåg att det vore en administrativ förenkling om förmånen kunde brytas ut ur sjukförsäkringen och läkemedlen förbilligas genom direkta åtgärder från statens sida. Socialdepartementets granskning av betänkande och remissyttrandena resulterade i den s. k. sjukförsäkringspromemorian. I november 1945 tillkallades särskilda sakkunniga för att klarlägga möjligheterna att utbryta läkemedelsförmånen ur sjukförsäkringen. Dessa sakkunniga avlämnade efter kort tid den s. k. läkemedelspromemorian, som låg till grund för den proposition med vars godkännande 1946 års riksdag beslöt att läkemedelsfrågan skulle lösas utom försäkringens ram.

I november 1952 kom så socialförsäkringsutredningens betänkande om sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring. Häri förordades att fria eller rabatterade läkemedel från tidpunkten för den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande skulle tillhandahållas vid sidan av sjukförsäkringen i enlighet med principbeslutet

1946. 1953 års riksdag fastställde att den allmänna sjukförsäkringen skulle sättas i kraft den 1 januari 1955. Samtidigt beslöts dock i viss mån om ändrade riktlinjer för läkemedelsreformen. Kostnaderna för densamma skulle täckas av sjukvårdsförsäkringen med stats- och arbetsgivarbidrag, varigenom en tillbakagång skedde mot den tidigare socialvårdskommitténs ståndpunkt. Åt särskild utredningsman uppdrogs emellertid i maj 1953 att närmare utforma förslaget till läkemedelsreform i enlighet med de ändrade riktlinjerna. Utredningsmannens, Natt och Dags betänkande låg sedermera till grund för den definitiva propositionen som anlogs av 1954 års vårriksdag.

Redan i yttrandena över läkemedelsutredningens förslag förutsågs i stort sett de konsekvenser som nu har gett anledning till socialdepartementets utredningsbeslut. Det skulle föra för långt att rekapitulera dessa anmärkningar. I korthet erinras endast om *1953 års läkemedelskommittés remissyttrande*. Förslaget om kostnadsfria läkemedel för ett antal allvarliga sjukdomsgrupper tillstyrktes av denna instans liksom av samtliga eller de flesta övriga. Det var läkemedelsrabatten, dennas lönsamhet, risker i form av överkonsumtion och irriterande och skadliga inverkan på den dagliga läkar-

utövningen samt olägenheterna och kostnaden av den administrativa kontrollen som kritiserades.

Socialministern anför efter en kort resumé beträffande läkemedelsreformens tillkomst och avsikterna med densamma något om de tråkiga erfarenheterna i praktiken. Det är välgörande att konstatera att den nya utredningen enligt anvisningarna helt förutsättningslöst kan gå till verket för att finna ett system, som skall komma till rätta med avigsidorna. Den omedelbara orsaken till det snabba insättandet av denna utredning har varit den påtagliga kostnadsökningen från beräknade 34 miljoner kronor om året till inemot 52 miljoner kronor och med alltjämt stigande tendens till ytterligare kostnadsökningar. Även om utredningens uppgifter säkert kommer att visa sig svåra att bemästra kan man nog hysa de bästa förhoppningar att den skall komma till ett gott resultat. Redan i direktiven ges anvisningar om lämpliga vägar att pröva. Dessutom har den erfarenhet som nu vunnits gett alldeles tillräckligt med material för utredningen att begagna inte blott för att påvisa de konstruktiva fel som den socialt välbehövliga läkemedelsreformen företett utan även hur dessa fel skall kunna undanröjas.

Stiftelsen

SOLBACKA LÄROVERK

Internat för gossar

Södermanland

Fullständigt läroverk

*5-årig realskola, 4-årigt latin- och realgymnasium
Real- och studentexamensrätt*

SOMMARTERMIN 5/7—15/8

(ferieskola för gossar från alla läroverk)

KONFIRMATIONSUNDERVISNING

såväl under läsåret som under sommartermin

Adress: Stjärnhov

Tel. Solbacka 10

(rektor) eller

Solbacka 17 (sekr.)